

31991L0533

18.10.1991.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 288/32

PADOMES DIREKTĪVA
(1991. gada 14. oktobris)
par darba devēja pienākumu informēt darbiniekus par darba līguma vai darba attiecību nosacījumiem

(91/533/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā jaunu darba formu attīstība ir palielinājusi darba attiecību veidu skaitu dalībvalstīs;

tā kā sakarā ar šo attīstību dažas dalībvalstis uzskata, ka darba attiecības jāpakļauj formālām prasībām; tā kā šie noteikumi ir pieņemti, lai nodrošinātu darbiniekiem labāku aizsardzību pret iespējamajiem viņu tiesību pārkāpumiem un lai radītu lielāku darba tirgus pārskatāmību;

tā kā attiecīgie dalībvalstu tiesību akti ievērojami atšķiras tādos būtiskos jautājumos, kā prasība rakstiski informēt darbiniekus par galvenajiem darba līguma vai darba attiecību noteikumiem;

tā kā atšķirības dalībvalstu tiesību aktos var tieši ietekmēt kopējā tirgus darbību;

tā kā Līguma 117. pantā paredzēts, ka dalībvalstis vienojas par vajadzību uzlabot darbinieku darba apstākļus un dzīves līmeni, lai, ieviešot uzlabojumus, varētu tos saskaņot;

tā kā 9. punkts Kopienas Hartā par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām, ko pieņēmuši 11 dalībvalstu un to valdību vadītāji Eiropas Padomē Strasbūrā 1989. gada 9. decembrī, nosaka:

“Eiropas Kopienā katra darba ņēmēja nodarbinātības nosacījumi ir paredzēti tiesību aktos, koplīgumā vai darba līgumā saskaņā ar kārtību, kādu piemēro katrā valstī.”;

tā kā visā Kopienā jānosaka vispārīga prasība, ka katram darbiniekam jāizsniedz dokuments ar informāciju par galvenajiem viņa darba līguma vai darba attiecību elementiem;

tā kā, ņemot vērā vajadzību darba attiecībās saglabāt zināmu elastību, dalībvalstīm nevajadzētu šo direktīvu piemērot dažām darba attiecībām;

tā kā pienākumu sniegt informāciju var izpildīt ar rakstisku darba līgumu, dokumentu, ar kuru persona tiek apstiprināta amatā, kā arī vienu vai vairākiem citiem dokumentiem, bet, ja tādu nav, tad ar rakstisku paziņojumu, ko parakstījis darba devējs;

tā kā, nosūtot darbinieku uz citu valsti, tam papildus galvenajiem darba līguma vai darba attiecību noteikumiem ir jāsaņem attiecīga informācija, kas saistīta ar viņa norīkošanu;

⁽¹⁾ OV C 24, 31.1.1991., 3. lpp.

⁽²⁾ OV C 240, 16.9.1991., 21. lpp.

⁽³⁾ OV C 159, 17.6.1991., 32. lpp.

tā kā, lai aizsargātu darbinieku intereses attiecībā uz dokumenta iegūšanu, jebkuras izmaiņas galvenajos darba līguma vai darba attiecību noteikumos viņiem jāpaziņo rakstiski;

tā kā dalībvalstīm jāgarantē, ka darbinieki var prasīt to tiesību ievērošanu, ko viņiem piešķir šī direktīva;

tā kā dalībvalstīm jāveic vajadzīgie pasākumi, lai vienmēr garantētu šajā direktīvā prasītos rezultātus, dalībvalstīm jāpieņem vajadzīgie normatīvie un administratīvie akti, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, vai jānodrošina, ka rūpniecības nozares darba ņēmēji un darba devēji vienojas par vajadzīgajiem noteikumiem,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Piemērošanas joma

1. Šī direktīva attiecas uz katru darbinieku, kam ir darba līgums vai darba attiecības, kuras nosaka un/vai reglamentē tiesību akti, kas ir spēkā dalībvalstī.

2. Dalībvalstis var noteikt, ka šī direktīva neattiecas uz darbiniekiem, kam ir darba līgums vai darba attiecības,

- a) — kuru kopējais ilgums nepārsniedz vienu mēnesi un/vai — kurās darba nedēļa nepārsniedz astoņas stundas; vai
- b) kam ir gadījuma un/vai īpašs raksturs, ar noteikumu, ka šajos gadījumos direktīvas nepiemērošanu attaisno objektīvi apsvērumi.

2. pants

Pienākums sniegt informāciju

1. Darba devējam jāpaziņo darbiniekam, uz kuru attiecas šī direktīva, šē turpmāk "darbinieks", darba līguma vai darba attiecību galvenie elementi.

2. Šā panta 1. punktā minētā informācija attiecas vismaz uz:

- a) pušu personību;
- b) darba vietu; ja nav noteiktas vai pamata darba vietas, tad norāda, ka darbinieks ir nodarbināts vairākās vietās, kā arī reģistrēto uzņēmējdarbības vietu vai, ja vajadzīgs, darba devēja dzīvesvietu;

c) i) darbinieka amata nosaukumu, pakāpi, darba raksturu vai kategoriju; vai

ii) vispārīgu darba raksturojumu vai aprakstu;

d) darba līguma vai darba attiecību uzsākšanas laiku;

e) pagaidu darba līguma vai darba attiecību gadījumā — to ilgumu;

f) ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma ilgumu, ko darbinieks ir tiesīgs izmantot, vai, ja to nevar norādīt, informāciju sniedzot, tad procedūras šāda atvaļinājuma piešķiršanai un noteikšanai;

g) paziņošanas termiņu, kas jāievēro darba devējam un darbiniekam, ja to darba līgums vai darba attiecības tiek pārtrauktas, vai, ja to nevar norādīt, informāciju sniedzot, tad metode šāda paziņošanas termiņa noteikšanai;

h) darbiniekam paredzētās atlīdzības sākotnējo pamatsummu, citas sastāvdaļas un izmaksas biežumu;

i) darbinieka parastās darba dienas vai nedēļas ilgumu;

j) vajadzības gadījumā:

i) koplīgumus, kas reglamentē darbinieka darba apstākļus;

vai

ii) gadījumā, ja koplīgumus ir noslēgušas īpašas kopējas organizācijas vai iestādes ārpus uzņēmuma, tad tās kompetentās organizācijas vai kopējās iestādes nosaukumu, kurā līgumi noslēgti.

3. Informāciju, kas minēta 2. punkta f), g), h) un i) apakšpunktā, vajadzības gadījumā var sniegt kā norādi uz normatīvajiem un administratīvajiem aktiem vai koplīgumiem, kas reglamentē šos īpašos jautājumus.

3. pants

Informācijas līdzekļi

1. Informāciju, kas minēta 2. panta 2. punktā, var darbiniekam sniegt ne vēlāk kā divus mēnešus pēc darba uzsākšanas, ietverot to:

a) rakstiskā darba līgumā; un/vai

b) dokumentā par pieņemšanu darbā; un/vai

c) vienā vai vairākos citos rakstiskos dokumentos, ja viens no šiem dokumentiem satur vismaz visu to informāciju, kas minēta 2. panta 2. punkta a), b), c), d), h) un i) apakšpunktā.

2. Ja noteiktajā termiņā darbiniekam nav nodoti 1. punktā minētie dokumenti, darba devējam ne vēlāk kā divus mēnešus pēc darba uzsākšanas jāsniedz darbiniekam rakstisks paziņojums, kuru ir parakstījis darba devējs un kurā ietverta vismaz tā informācija, kas minēta 2. panta 2. punktā.

Ja dokuments vai dokumenti, kas minēti 1. punktā, ietver tikai daļu no vajadzīgās informācijas, tad rakstiskajā paziņojumā, kas paredzēts šā punkta pirmajā daļā, jāiekļauj pārējā informācija.

3. Ja darba līgums vai darba attiecības beidzas agrāk nekā divus mēnešus no darba sākšanas, tad informācijai, kas paredzēta šajā un 2. pantā, jābūt pieejamai darbiniekam vēlākais līdz šā laikposma beigām.

4. pants

Darbinieku nosūtīšana uz citu valsti

1. Ja darbiniekam jāstrādā citā valstī vai valstīs, kuras nav dalībvalstis un kuru likumi un/vai prakse reglamentē darba līgumu vai darba attiecības, tad dokuments vai dokumenti, kas minēti 3. pantā, jānodod viņam/viņai līdz aizbraukšanai, un tajos jānorāda vismaz šāda papildu informācija:

- a) nodarbinātības ilgums ārzemēs;
- b) valūta, kādā izmaksās atlīdzību;
- c) ja vajadzīgs, tad naudas pabalsts vai pabalsts natūrā par nosūtīšanu darbā uz ārzemēm;
- d) ja vajadzīgs, tad nosacījumi, kas reglamentē darbinieka repatriāciju.

2. Informāciju, kas minēta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, vajadzības gadījumā var sniegt kā norādi uz normatīvajiem un administratīvajiem aktiem vai koplīgumiem, kas reglamentē šos īpašos jautājumus.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ja nodarbinātības ilgums ārpus valsts, kuras likumi un/vai prakse reglamentē darba līgumu vai darba attiecības, ir viens mēnesis vai mazāk.

5. pants

Darba līguma vai darba attiecību elementu pārveidošana

1. Par jebkurām izmaiņām ziņās, kas minētas 2. panta 2. punktā un 4. panta 1. punktā, jā sastāda rakstisks dokuments, kurš darba devējam jānodod darbiniekam iespējami īsā laikā, bet ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc attiecīgo izmaiņu ieviešanas.

2. Rakstiskais dokuments, kas minēts 1. punktā, nav obligāts, ja normatīvajos un administratīvajos aktos vai koplīgumos, uz

kuriem atsaucas 3. pantā minētajos dokumentos, ir papildus ieviestas izmaiņas saskaņā ar 4. panta 1. punktu.

6. pants

Darba līguma vai darba attiecību forma, pierādījumi par to pastāvēšanu un procedūras noteikumi

Šī direktīva neierobežo valstu tiesību aktus un praksi attiecībā uz:

- darba līguma vai darba attiecību formu,
- pierādījumiem par darba līguma vai darba attiecību pastāvēšanu un saturu,
- attiecīgiem procedūras noteikumiem.

7. pants

Labvēlīgāki nosacījumi

Šī direktīva neietekmē dalībvalstu prerogatīvu piemērot vai ieviest normatīvus un administratīvus aktus, kas ir labvēlīgāki darbiniekiem, kā arī prerogatīvu veicināt vai atļaut piemērot līgumus, kas ir labvēlīgāki darbiniekiem.

8. pants

Tiesību aizsardzība

1. Dalībvalstis savās tiesību sistēmās ievieš vajadzīgos pasākumus, lai visiem darbiniekiem, kas uzskata, ka viņu intereses ir aizskartas, jo nav izpildītas šīs direktīvas prasības, būtu iespējas celt prasību tiesā pēc tam, kad izmantota citu kompetentu iestāžu palīdzība.

2. Dalībvalstis var paredzēt, ka 1. punktā minētos apstrīdēšanas līdzekļus var izmantot tad, ja darbinieks par to paziņo darba devējam, un darba devējs nesniedz atbildi 15 dienās pēc paziņošanas.

Tomēr 4. pantā minētajos gadījumos nevar prasīt ievērot formalitāti par iepriekšēju paziņošanu ne darbiniekiem ar pagaidu darb-līgumu vai darba attiecībām, ne arī darbiniekiem bez kolektīvā līguma vai kolektīviem līgumiem par darba attiecībām.

9. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Tā kā dalībvalstīm jāveic vajadzīgie pasākumi, lai vienmēr garantētu šajā direktīvā paredzētos rezultātus, dalībvalstis pieņem vajadzīgos normatīvus un administratīvus aktus, lai izpildītu šīs direktīvas prasības ne vēlāk kā līdz 1993. gada 30. jūnijam, vai

nodrošina, ka līdz minētajam datumam darba devēju un darba ņēmēju pārstāvji ievieš vajadzīgos noteikumus, noslēdzot līgumu.

Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja darba attiecības pastāv līdz tam, kad stājas spēkā dalībvalstu pieņemtie noteikumi, darba devējs divos mēnešos pēc darbinieka lūguma saņemšanas izsniedz viņam jebkuru dokumentu, kas minēts 3. pantā un kas vajadzības gadījumā papildināts atbilstīgi 4. panta 1. punktam.

3. Pieņemot 1. punktā minētos pasākumus, dalībvalstis tajos atsauces uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka metodes, kā izdarīt šādas atsauces.

4. Dalībvalstis tūlīt informē Komisiju par pasākumiem, ko tās ir veikušas, lai piemērotu šo direktīvu.

10. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1991. gada 14. oktobrī

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

B. DE VRIES